

A lőtér használatának előírásai

Törvénynek kell felhatalmaznia azt a közigazgatásban, szolgálati jogviszonyban álló személyt, akit a lőfegyver-használati jog illet meg.

A törvényi felhatalmazás alapján kell kidolgozni a lökiképzések során oktatott fegyver-elméleti, fegyverzettechnikai, fegyveres *gyakorlati és taktikai foglalkozások témakörét*.

A lökiképzések során **egymásra épülő, alap, emelt szintű és szituációs lögyakorlatokkal** kell elérni, hogy a hivatásos állomány a szakmai feladatok jogszerű, biztonságos és szakszerű végrehajtásához a szükséges lökészséget és fegyverismeret elsajátítása.

Példaként a pénzügyőrök lőfegyverhasználatát vettük alapul.

I. A pénzügyőr lőfegyverhasználata

A **2010. évi CXXII. törvény a Nemzeti Adó- és Vámhivatalról** szóló törvény alapján, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal államigazgatási és **fegyveres rendvédelmi feladatokat ellátó**, a Kormány eredeti jogalkotói hatáskörében kiadott rendeletében kijelölt miniszter által irányított, központi hivatalként működő központi költségvetési szerv. A Nemzeti Adó- és Vámhivatalról szóló törvény hivatásos állományú tagjának intézkedési és szolgálati fellépési jogai és kötelezettségei, valamint az általa alkalmazható kényszerítő eszközök között felsorolja a lőfegyver-használati jogosultságot is.

A lőfegyverhasználat hatályos szabályai (2019.12.31.) az alábbiak:

Lőfegyverhasználat

45. § (1) A pénzügyőrt a lőfegyver-használati jog - a jogos védelem és a végszükség esetein kívül - az e törvényben meghatározottak szerint illeti meg.

(2) Ha e törvény szerint a lőfegyverhasználat feltétele fennáll, a pénzügyőr bármely dolgot fegyverként használhat. A lőfegyver használatára vonatkozó szabályokat ebben az esetben is értelemszerűen alkalmazni kell.

(3)

(4) Lőfegyverhasználatnak csak a szándékosan, személyre leadott lövés minősül. Nem lőfegyverhasználat a véletlenül bekövetkezett, állatra, tárgyra leadott vagy a figyelmeztető lövés.

(5) A pénzügyőr a lőfegyverét saját elhatározásából vagy utasításra használja.

(6) Tilos a szolgálati fegyvert elővenni, bárkire ráfogni, tüzelési készenlétbe helyezni vagy valakivel szemben a fegyverhasználatot kilátásba helyezni, ha a lőfegyverhasználatnak az e törvényben meghatározott feltételei nem valósultak meg, kivéve

a) NAV nyomozó hatósága hatáskörébe tartozó bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy elfogásakor,

b) a 36/E. § (3) bekezdés szerinti esetben.

(7) A jogosulatlan lőfegyverhasználat büntetőjogi és fegyelmi eljárást von maga után.

46. § (1) **A pénzügyőr - szolgálatának jogszerű teljesítése közben - lőfegyverhasználatra jogosult:**

a) az élet elleni közvetlen fenyegetés vagy támadás elhárítására,

b) a testi épséget súlyosan veszélyeztető közvetlen támadás elhárítására,

c) a Be. által a NAV nyomozó hatósági hatáskörébe utalt bűncselekmény lőfegyverrel, robbanóanyaggal vagy az élet kioltására alkalmas más eszközzel való elkövetésének megakadályozására,

d) lőfegyver, illetve robbanóanyag jogosulatlan, erőszakos megszerzésére irányuló cselekmény megakadályozására,

e) az emberi élet kioltását szándékosan elkövető elfogására, szökésének megakadályozására,

f) azzal szemben, aki a nála lévő fegyver vagy élet kioltására alkalmas más eszköz letételére irányuló pénzügyőri felszólításnak nem tesz eleget, és magatartása a fegyver vagy a más, az élet kioltására alkalmas eszköz ember elleni közvetlen felhasználására utal,

g) a NAV által elfogott, bűncselekmény elkövetése miatt őrizetbe vett, vagy bírói döntés alapján fogva tartott személy erőszakos kiszabadításának megakadályozására, az azt megkísérlővel szemben,

h) a saját élete, testi épsége, személyes szabadsága ellen intézett támadás elhárítására,

i) a pénzügyőr által őrzött létesítmény ellen felfegyverkezve intézett támadás elhárítására.

(2) Nemzetközi szerződés vagy az Európai Unió kötelező jogi aktusa alapján más állam területén szolgálatot ellátó pénzügyőr nemzetközi szerződésben vagy az Európai Unió kötelező jogi aktusában meghatározott esetekben és módon használhat lőfegyvert.

(3) Pénzügyi nyomozói vagy vámhatósági feladatokat ellátó külföldi szerv tagja Magyarország területén a bűnüldöző szervek nemzetközi együttműködéséről szóló törvényben, nemzetközi szerződésben vagy az Európai Unió kötelező jogi aktusa alapján meghatározott esetben és módon használhat lőfegyvert.

47. § Nincs helye lőfegyverhasználatnak, ha

a) az olyan személy életét, testi épségét veszélyezteti, akivel szemben a fegyverhasználat feltételei nem állnak fenn,

b) a lőfegyverhasználat célja tárgyra vagy állatra leadott lövéssel is elérhető.

48. § (1) A lőfegyverhasználatot a következő sorrendben meg kell előznie:

a) felhívásnak, hogy a felhívott az intézkedésnek engedelmességen,

b) más kényszerítő eszköz alkalmazásának,

c) figyelmeztetésnek, hogy lőfegyverhasználat következik,

d) figyelmeztető lövésnek.

(2) A lőfegyverhasználatot megelőző figyelmeztetést érthetően, határozottan, „a törvény nevében fegyvert használók” szavakkal kell megtenni.

(3) A figyelmeztető lövést olyan irányban kell leadni, hogy az senkit se veszélyeztessen és lehetőleg kárt se okozzon.

49. § (1) A lőfegyverhasználatot megelőző intézkedések részben vagy teljesen mellőzhetők, ha az eset összes körülményeire tekintettel a megelőző intézkedésekre már nincs idő, és a késedelem a saját vagy más személy életét, testi épségét közvetlenül veszélyezteti.

(2) Ha a lőfegyverhasználatot megelőző intézkedések valamelyikével a támadást elhárították, lőfegyverhasználatra nem kerülhet sor.

50. § (1) A lőfegyverhasználatról a pénzügyőr haladéktalanul jelentést tesz közvetlen előjárójának, illetve haladéktalanul értesíti a közvetlen vezetőjét, és annak megérkezéséig a helyszínt biztosítja.

(2) A lőfegyverhasználat jogszerűségét és szakszerűségét az érintett szerv vezetője vizsgálja.

II. A lőterek fajtái

A lőterek **rendőrségi, katonai, polgári lőterek** csoportjába tartozhatnak. Használatuk a Magyarországi szabályozásoknak megfelelően az adott lőtér adottságaihoz szabott.

Rendőrségi és katonai lőtéren kizárólag a rendőrség által kiállított „**Lőkiképző szakoktatói, illetve Lőkiképző és Intézkedéstaktikai Instruktori**” jogosultsággal láthatnak el lövészetvezetői tevékenységet.

Polgári lőtéren lövészetet olyan személy vezethet, aki lövészetvezetői vizsgát tett, vagy első osztályú minősítéssel rendelkező versenyző, vagy lövészedzői, lövész-szakedzői képesítése, vagy lövészverseny-bírói minősítése van (a lőterekről, a lőfegyverek, lőszeresek hatósági tárolásáról, a fegyvertartáshoz szükséges elméleti és jártassági követelményekről szóló 49/2004. (VIII. 31.) BM rendelet 5. §).

A **Nemzeti Adó- és Vámhivatal** nem rendelkezik saját lőtérrel. Jogelődje a Vám- és Pénzügyőrség Központi Járőrszolgálat Parancsnoksága kezelésébe tartozott egy lőtér 1998-2002 ig, a Hungária krt. 112-114 címen, lőtérberendezéseit és technikai kivitelezését tekintve a kor követelményeinek megfelelő korszerűnek mondható, négy lőállásos lőtér volt. A lőtér 2002-ben egy technikai meghibásodás következtében tűz ütött ki, aminek következtében az épület statikailag meggyengült, továbbiakban lőtérként nem üzemelhetett tovább. 2002-től napjainkig elmondható, hogy a pénzügyőri állomány lőkiképzése az adott lögyakorlatainknak megfelelő, együttműködési megállapodással egybekötött felhasználása 2016-ig hivatali szinten, majd ezt követően a NAV Képzési, Egészségügyi és Kulturális Intézete szervezésében történik. Kivételt a Nemzeti Közszolgálati Egyetem jelenti, ahol a hallgatói állomány 2018. óta rendelkezik saját lőtérrel.

A pénzügyőri állomány főleg hadi felhasználású nagy kaliberű és sorozatlövő fegyverekkel rendelkezik. A pénzügyőri állomány személyi fegyverei 9x19mm-es kaliberű, teljes köpenyes lövedékű lőszeret használna, melyek a lőtereket tekintve általános felhasználásúnak tekinthetők a lőkiképzések során. Sorozatlövő fegyverekkel kizárólag külön kiképzés során **egyes lövés engedélyezett a polgári használatú lőtereken. Sorozatlövés kizárólag külön engedéllyel rendelkező katonai, illetve rendőrségi lőtereken** lehetséges.

II. A lögyakorlatok végrehajtásáról a Nemzeti Adó- és Vámhivatal vezetője által kiadott 2063/2019/VEZ szabályzat rendelkezik.

A lövészetre kötelezettek kijelölése és az állománykategóriákat a III. fejezet tartalmazza, ami meghatározza, hogy milyen időszakban kell lögyakorlaton részt venni a hivatásos pénzügyőri állománynak.

A lövészeti állománykategóriák az alábbiak:

- a) I. állománykategória: aki a NAV BFIG BEF STBO I-III. állományában a napi szolgálati feladatait rendszeresen szolgálati lőfegyverrel és alkalmanként egységfegyverrel látja el;
- b) II. állománykategória: aki a NAV BEVIG állományában napi szolgálati feladatait rendszeresen szolgálati lőfegyverrel és alkalmanként egységfegyverrel látja el;
- c) III. állománykategória: aki nem tartozik az I. és a II. állománykategóriába, de személyi használatra kiadott szolgálati lőfegyverrel rendelkezik és szolgálati feladatait rendszeresen vagy alkalmanként szolgálati lőfegyverrel látja el;
- d) IV. állománykategória: aki nem rendelkezik személyi használatra kiadott szolgálati lőfegyverrel;
- e) V. állománykategória:
 - ea) aki a jogviszony létesítését követően képzési programban meghatározott kötelező képzésen vesz részt;
 - eb) a NAV-val tisztjelölti foglalkoztatotti jogviszonyban álló tisztjelölt;

A lőgyakorlatok évenkénti gyakorisága:

- a) I. állománykategória: évente legalább 12 alkalommal;
- b) II. állománykategória: évente legalább 4 alkalommal;
- c) III. állománykategória: évente legalább 3 alkalommal;
- d) IV. állománykategória: évente lőgyakorlaton nem vesz részt, de amennyiben másik munkakörbe kerül, ahol szolgálati feladatait szolgálati fegyverrel kell ellátni, akkor lövészeti oktatásban kell részesülnie;
- e) V. állománykategória: a képzési programban meghatározottak szerint;

Az alap és a gyakorló-felkészítő lőgyakorlat, valamint a lövizsga és típusvizsga elméleti és gyakorlati elemei, követelményei, a NAV KEKI igazgatója által kiadott **körlevélben** kerülnek meghatározásra.

III. A lőgyakorlatok elméleti és gyakorlati oktatásának tematikája

A) Az alap lőgyakorlat

1. Általános elméleti oktatás

- a) fegyverzeti vonatkozású jogszabályok,
- b) biztonsági és tiltó rendszabályok,
- c) elsősegély-nyújtási ismeretek,
- d) fegyverzeti és fegyverzet-technikai alapismeretek,
- e) rendszeresített lőfegyverek általános leírása,
- f) kényszerítő eszközök ismertetése,
- g) tárazás,
- h) karbantartás.

2. Lőelméleti oktatás

- a) belballisztika,
- b) külbballisztika,
- c) célballisztika,
- d) lövedék hatása az emberi szervezetre (találati zónák),
- e) lőfegyver használata állatok ellen.

3. Fegyverkezelés

- a) fegyverfogási technikák,
- b) egykezes fegyverfogás,
- c) kétkezes fegyverfogás,
- d) tüzelési pozíciók felvétele,
- e) fedezékhasználat,
- f) álló testhelyzet,
- g) térdelő és guggoló testhelyzet,
- h) fekvő testhelyzet.

4. Gyakorlati feladat

- a) feladat megoldása időkorláttal, ahol lehetőleg a fegyver szét és összeszerelését a tárazást a helyes fegyverfogást, csőre töltést, a pontos lövést és a fegyver biztonságos ürítését a lövőnek folyamatosan, önállóan kell végrehajtani.

B) Gyakorló-felkészítő lógyakorlat

1. Elméleti oktatás

- a) fegyverzeti vonatkozású jogszabályok,
- b) biztonsági- és tiltó rendszabályok,
- c) elsősegély-nyújtási ismeretek,
- d) stresszkezelés,
- e) pszichológiai ismeretek,
- f) kommunikációs technikák,
- g) intézkedéstaktikai elemek ismertetése és gyakorlás,
- h) megtörtént esetek, helyzetgyakorlatok elemzése,
- i) egyéni taktikai elemek ismertetése,
- j) kiscsoportos taktikai elemek ismertetése,
- k) gépjárműves technikák és taktikák.

2. Fegyverkezelés

- a) fegyverfogási technikák,
- b) egykezes fegyverfogás,
- c) kétkezes fegyverfogás,
- d) tárcserék, fegyverváltások,
- e) mozgásból történő tüzelési pozíciók felvétele,
- f) fedezékhasználat,
- g) álló testhelyzet,
- h) térdelő és guggoló testhelyzet,
- i) fekvő testhelyzet,
- j) gyalogosan - állóhelyből, - mozgásból, - rövid megállásból,
- k) járművel - megállásból, - mozgásból, - rövid megállásból, - a járművet fedezékként használva,
- l) egyénileg, - járőr vagy járőrpárként, illetve csoport tagjaként,
- m) egyszerű és bonyolult intézkedési szituációban,
- n) elfogás során,
- o) épület átvizsgálás során,
- p) értékszállítás és fogoly kísérés során.

3. Gyakorlati feladatok

- a) *Célkiválasztás*: a meghatározott célterület eltalálása időkorlát nélkül, időkorlással, eltérő fegyverkezelési módzatokban.
- b) *Pontosság*: csökkentett célterület eltalálása, akár összetett feladat végrehajtása során is időkorlát nélkül, időkorlással, eltérő fegyverkezelési módzatokban.
- c) *Gyorsaság*: időkorlát nélkül, időkorlással, eltérő fegyverkezelési módzatokban különböző célterületre leadott lövések gyakorlása csőre töltéssel.

IV. A lövészet alkalmával betartandó tiltó-, biztonsági-, és környezetvédelmi rendszabályok

A lőteret igénybevevők számára a lőtérre vonatkozóan kidolgozott, kihirdetett tiltó-, biztonsági- és környezetvédelmi rendszabályok az irányadóak az adott lőtér sajátosságai és a helyi viszonyok figyelembevételével.

A lögyakorlat megkezdésekor a lövészetvezetőnek kötelessége az adott lőtérbiztonsági rendszabályok (üzemeltetési engedély, lőtér szabályzat) megismerése, és a lögyakorlatnak megfelelően a berendelt állomány eligazításakor a lőtérbiztonsági szabályok kihirdetése.

A lövészetre vonatkozó tiltó rendszabályok

A) Lögyakorlatok során TILOS:

- a) beékelődött, vagy elcsettent löszert fém vagy fapálcával kiűtni,
- b) a lőtéren a lövedékekhez, gyújtókhoz, robbanótestekhez, eldobott hangjelzőkhöz, hang és fényjelzőkhöz, kézigránátokhoz, illetve ismeretlen, esetleg robbanó eszközökhöz hozzányúlni, azokat felszedni és szétszerelni,
- c) sérült, leejtett (amennyiben szemrevételezéssel történő vizsgálatát követően megállapítható, hogy az sérült), illetve betiltott löszert vagy löszerelemet lövészetben felhasználni,
- d) zárt, vagy megjelölt területekre engedély nélkül belépni,
- e) fedezék mögül végrehajtott tüzeléskor a fegyver mozgó alkatrészét a fedezékhez támasztani,
- f) a mozgó személygépkocsiból végrehajtott lögyakorlatnál az ajtó biztosítása (lezárása) nélkül tüzelést folytatni,
- g) a lövészetvezető, illetve lögyakorlat vezető parancsa nélkül löszert kiadni, a fegyvert éles-, vak-, illetve gyakorló löszerezettel megtölteni és tüzelni,
- h) hibás vagy olyan fegyverrel löni, melynek csövébe idegen anyag került,
- i) hibás vagy eltiltott löszerezettel löni,
- j) az adott lőtéren eltiltott löszerezettel, fegyverrel löni,
- k) a meghatározott lőirányon kívülre löni,
- l) a tűzmegnyitás terepszakaszának átlépése előtt, illetve a tűzbeszüntetés terepszakaszának átlépése után löni,
- m) löni, ha a célterületen vagy a biztonsági mélységben, emberek, állatok, járművek vagy alacsonyán szálló gépek, eszközök, jelennek meg,
- n) löni, ha a lövedékek a biztonsági területen kívül csapódnak be, ha az összeköttetés megszakad a felállítási örökkel vagy ha a lövedéktől tűz keletkezett,
- o) tüzelést folytatni a „TÜZET SZÜNTESS!” jel vagy parancs után,
- p) a tüzelőállásban levő fegyvert – a lövő, a lövészetvezető, lögyakorlat vezető és az ellenőrző személy kivételével – bárkinek megközelíteni,
- q) a találatok ellenőrzése, értékelése, valamint a hibaelhárítás érdekében a célterületre menni addig, amíg a „TÜZET SZÜNTESS!”, „ÜRÍTS!”, „FEGYVERT REJTS!” vagy „FEGYVERT HORDHELYZETBE!” jelet vagy parancsot nem adják ki,
- r) a fegyvereket őrizetlenül hagyni, külön engedély nélkül letenni, más személynek átadni,
- s) a felállítási öröket a felállítási helyükről – a lőtérügyeletes parancsa és a felállítási őrpáncsnok jelenléte nélkül – elküldeni, más feladattal megbízni, leváltani.

B) A lövészet alkalmával betartandó biztonsági rendszabályok

1. A biztonsági és környezetvédelmi rendszabályokat – az adott lőtér sajátosságai és a helyi viszonyok figyelembevételével – a lögyakorlat megkezdése előtt ismertetni kell, és a résztvevőknek a tiltó, a biztonsági és a környezetvédelmi rendszabályok megismerését és betartását a lenti csatolt nyilatkozat aláírásával igazolni kell. A rendszabályoknak az alábbi elemekre kell kiterjedniük:
 - a) az éleslövészetrel egybekötött gyakorlatok előkészítésével és végrehajtásával kapcsolatos feladatokra,

- b) a lőtér biztonsági területének átvizsgálására és lezárására,
 - c) az egyes lőtérsektorokon milyen fegyverfajtaival, milyen lögyakorlatok hajthatók végre önállóan, függetlenül a szomszédos szektorban folyó lövészetől, illetve milyen rendszabályok betartásával milyen lögyakorlatok hajthatók végre a lőtérsektorok egyidejű igénybevétele esetén,
 - d) a fő- és mellék lőirányokban történő tüzelés rendszabályaira,
 - e) a lőtér területének megtisztítására,
 - f) a tűzvédelmi rendszabályokra,
 - g) a lőtérberendezések, építmények, eszközök működőképességét és megóvásukat biztosító szabályzatokra,
 - h) a lőtéren történő mozgás szabályozására,
 - i) a járművek mozgására igénybe vehető helyek, utak és tiltott területek megjelölésére,
 - j) a környezetvédelmi rendszabályon belül a talaj, a víz, a levegő tisztaságának, az élővilág és lakott települések környezetvédelmével kapcsolatos, az adott terület sajátosságainak megfelelő rendszabályokra,
 - k) a lőtér átadás-átvételének használat utáni karbantartásának szabályaira.
2. Egyéni és csoportos lögyakorlatok során gondoskodni kell a biztonságos végrehajtás összes feltételéről és a lövészeti törzs szakszerű felkészítéséről. A csoportos lögyakorlatok vezetőit a konkrét feladatra külön fel kell készíteni a lövészetet végrehajtók képzettségének megfelelően. Az előzőekben meghatározottak, valamint az éles vagy gyakorló lőszerrel, pirotechnikai anyagokkal végrehajtott foglalkozás előtt kötelező a biztonsági és környezetvédelmi rendszabályok ismeretének és gyakorlati betartásának ellenőrzése.
 3. A lövések okozta halláskárosodás, valamint az esetleges szemsérülések elkerülése érdekében a lőtéren zajártalom elleni védőeszközök, hallásvédő fültok, védőszemüveg viselése kötelező.
 4. A rendszabályok hiányos ismerete, vagy megsértése esetén a lögyakorlat megkezdését engedélyezni vagy azt folytatni TILOS.
 5. A lövészet végrehajtása előtt az érintett szerveket, önkormányzatokat és – amennyiben az éleslövészet az államhatártól számított 10 km-en belül kerül levezetésre – a rendőrséget legalább egy héttel értesíteni kell a lőtér tulajdonosának, üzemeltetőjének.
 6. A lőtéren közlekedni csak a lövészetvezető, valamint lögyakorlat vezető által engedélyezett időben, az erre a célra kijelölt utakon és körzetben szabad.
 7. A lőtéren ki kell jelölni a fő és mellék lőirányokat, ezektől eltérő irányba lőni SZIGORÚAN TILOS!
 8. A lögyakorlatot megelőzően a lövészetvezetőnek vagy a lögyakorlat vezetőnek a végrehajtás összes biztonsági feltételének meglétéről meg kell győződnie. A lövő csak azután kezdheti meg a lögyakorlatot, miután a lövészetvezető vagy a lögyakorlat vezető arra utasítást, jelet adott.
 9. A fegyvereket betölteni csak lövészetvezető vagy lögyakorlat vezető parancsára, a tűzmegnyitási terepszakaszra lépés után szabad. A tüzelés befejezése után az „ÁLLJ!” „ÜRÍTS!” vagy „TÜZET SZÜNTESS!” „ÜRÍTS!” „FEGYVERT VIZSGÁRA!” vezényszóra végre kell hajtani a fegyverek, táruk ürítését és megvizsgálását. A tűzbeszűntetés jeleinek észlelésekor a lövők önállóan kötelesek a fegyverek ürítését, megvizsgálását végrehajtani. Az ellenőrzés során csőtorkolat előtt senki sem tartózkodhat. A fel nem használt lőszer össze kell szedni és a lövészetvezetőnek vagy a lögyakorlat vezetőnek át kell adni.

10. A tüzelés közben előforduló akadályokat a lövő, lövészetvezető vagy lögyakorlat vezető lehetőség szerint a lögyakorlat menetében hárítsa el.
11. A lövészetet végrehajtók fegyvereinek töltetlenségéről a lőtérre való megérkezéskor és a lőtér elhagyása előtt a lövészetvezető vagy a lögyakorlat vezető személyesen köteles meggyőződni. A lövészetet végrehajtó szóbeli és írásbeli nyilatkoztatásával meg kell bizonyosodni arról, hogy a pénzügyőröknél engedély nélkül nem maradt éles vagy vak lőszer, illetve pirotechnikai, egyéb fegyverzeti anyag.
12. A pirotechnikai anyagok élesítését, a lőszer mozgatását, rakodását fokozott figyelemmel és óvatossággal kell végrehajtani. Ezt a műveletet csak azok a kezelők végezhetik, akiket erre kiképeztek és akik az előírt biztonsági rendszabályokat elsajátították.
13. Éles és gyakorló lőszerket és pirotechnikai anyagokat csak olyan személyek kezelhetnek, akik ismerik azok alkalmazási, kezelési, tárolási, szállítási módjainak biztonságos feltételeit és erről a lövészetvezető vagy a lögyakorlat vezető meggyőződött.
14. A lőszerfelvételi helyek területein és azok 50 méteres körzetében dohányozni, tüzet gyújtani, illetve használni szigorúan TILOS.
15. Dohányzás csak az erre kijelölt helyen megengedett.
16. Az éles és gyakorló lőszerket, pirotechnikai anyagok szállítása csak erre kijelölt, kulccsal lezárt ládában (a továbbiakban: láda) hajtható végre. A ládák zárának kulcsait a lövészetvezető köteles magánál tartani.
17. A ládákat kinyitni csak a lőszer-felvételező helyen (lőszerkiosztás helyén) szabad. A 30 kg-nál nagyobb súlyú, töltött ládák szállítását minden esetben két kezelőnek kell végezni.
18. A rakodás során a ládák dobálása, forgatása TILOS!
19. A lövészetekhez előkészített lőszerket, pirotechnikai és imitációs anyagokat felügyelet nélkül hagyni TILOS, őrzésüket úgy kell megszervezni, hogy azokhoz illetéktelenül hozzájutni ne lehessen.
20. Az egyéni és csoportos lögyakorlatokon a lövők részére lőszert kiadni csak a lövészet megkezdése előtt a lövészetvezető vagy lögyakorlat vezető parancsára a tűzmegnyitási terepszakasz közelében szabad.
21. A lövő csak a részére kiosztott lőszert, pirotechnikai anyagot tarthatja magánál a feladat végrehajtásáig. Ha más hasonló tárgyat talál, haladéktalanul köteles jelenteni a lövészetvezetőnek vagy a lögyakorlat vezetőnek.
22. Hibás lőszert azonnal el kell különíteni és haladéktalanul jelenteni kell a lövészetvezetőnek vagy a lögyakorlat vezetőnek.

C) A lövészet során betartandó környezetvédelmi és egyéb rendszabályok

23. A lögyakorlatot elrendelő vezető a tervezés időszakában köteles figyelembe venni, hogy a tevékenység milyen elkerülhetetlen környezetkárosodást okozhat és ezzel összefüggésben milyen rendszabályokat kell foganatosítani a várhatóan keletkezett károk és környezetszennyezés megakadályozására, csökkentésére.

- 24.** A lőtér területén a kijelölt utakat, árkokat, fedezékeket, mellvédeket, a mozgópályák töltéseit a talaj káros szennyezése nélkül olyan használható, jó állapotban kell tartani, hogy azok rendeltetésszerű használata szélsőséges időjárási viszonyok esetén is biztosítható legyen.
- 25.** A lövészetek közben és azok befejezése után lehetőség szerint gondoskodni kell a visszamaradt hulladék eltávolításáról, megsemmisítéséről.
- 26.** A megsértett talajfelszín eredeti állapotát lehetőség szerint vissza kell állítani.
- 27.** A foglalkozási helyek előkészítésével, berendezésével, periodikus váltásával meg kell akadályozni, hogy a talaj károsodjék.
- 28.** Nagy gondot kell fordítani a talaj üzem- és kenőanyagokkal történő szennyezésének elkerülésére.
- 29.** A tűz- és munkavédelemre vonatkozó általános szabályokat következetesen be kell tartani.
- 30.** Lakott helységek közelében végrehajtott feladatok során kerülni kell az indokolatlan zajkeltő tevékenységeket, a gáz-, köd-, füstképző anyagok használatát.
- 31.** A feladatok végrehajtását követően az igénybe vett területeket a lövők csak akkor hagyhatják el, ha meggyőződtek, hogy tevékenységükből eredően nem áll fenn tűz vagy szennyezés lehetősége.
- 32.** A keletkezett károkat fel kell számoltatni és vissza kell állítani a környezet eredeti állapotát.